

ספריי — אוצר החסידים — ליוואוועיטש

שער
שלישי

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

דבר מלכזה

•

מאה

כבוד קדושות

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענ德尔 שליט"א

שניאורסאהן

מליוואועיטש

•

משיחות ש"פ תבואה, כ"א אלול ה'תנש"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמישת אלףים שבע מאות שמות שונים ושלש לביריה

שנת הקהלה

יחי אדוננו מורהנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד

בס"ד.

פתח דבר

בזה הנקו מוציאים לאור קונטראס משיחות ש"פ תבואה, כ"א אלול שנה זו.

מערכת "אוצר החסידים"

כ"ה אלול, ה'תנש"א (ה' תהא שנה אראה נפלאות)
שנת הצדיק לכ"ק אדמור'ר שליט"א,
ברוך הוא, ג.ג.

ב"ד. משיחות ש"פ תבוא, כ"א אלול ה'תנש"א

נאר בהמשך הפרשה – רעדט זיך בארכוה וועגן די „דברי הברית אשר צוה ה' את משה לכלות את בני ישראל בארץ מואב מלבד הברית אשר כתה אתם בחורוב“, ביז בסיום הפרשה ממש¹⁰: „ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אותם למען תשכilio את כל אשר תעשוו“ [אוון דער תחוכן וווערט נאר אוניך אין די פרשיות של אחריה זה (נצבים, וילך, האינו אוון ווואת הברכה), ואוועס רעדט זיך (נטיט ווועגן מצוות פרטיות, נאר) וועגן דעם ברית אויף כלות התורה והמצוות אוון עניינים כלליים פארבונדן דערמיט].

ויבאלד אוון דער ציווי ובירית אויף כלות התומץ¹¹ קומט בהמשך אחד גלייך נאר מצוות ביכורומים, יש לומר אוון סאיין דא צוישן זיין א תוכן/דיקע שייכות¹² (כידוע דער דיק אוניך אלעל עניני תורה, אויך אין דעם סדר פון תורה).

ובפרט לויט פירוש רשי¹³, אוון „היום הזה ה' אלקיך מצור גו' ושמרת ועשית אותם אוניך ברכה וואנס קומט צוליב קיומ מצוות ביכורומים וואנס רעדט זיך לפניהם זה¹⁴

א. בהמשך צו דעם ציווי בפרשנו אויף מצוות ביכורים (אוון וידי מערש?) אנקומענדיך אין ארץ ישראל (וואס דערמיט, „השלים משה לבאר את התורה ולהחדש כל המצוות אשר צוה אותן ה' כו"¹⁵) ווי ער האט אַנְגָעָהוּבָן „בעשתי עשר חדש באחד לחודש גוי' בעבר הירדן כי ארץ מואב"¹⁶ – קערת זיך אוום משה צו רעדט וועגן דעם כלות/דיקון קיומ פוז אונץ תורה אוון אלעל מצוות אוון דער ברית אויף דעם צוישן דעם אויבערשטן מיט אידז'ו (כ"י כבר השלמתי לך הכל' ¹⁷ אוון דעם ספר משנה תורה):

„היום הזה ה' אלקיך מצור לעשות את החוקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבך ובכל נשך וגוו'“; אוון דערנאך – „שמר את כל המצוות אשר אונכי מצוה אתכם היום, והי' ביום אשר תעברו את הירדן אל הארץ גו' והקמות לך אבני גבולות גו' וככתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת וגוו'“; אוון – „הסתה¹⁸ ושמע ישראל היום הזה נהיה לעם לה' אלקיך, ושמעת בקהל ה' אלקיך ועשית את מצותיו גו'“, אוון דער-

(9) כה, סט.

(10) כט, ח.

(11) ראה ספרי ריש פרשנתנו: עשה מצוות האמורה בעניין (ביבורים) שבשכחה תכנס לאץ. ועפ"י, קיום הברית על כלות תומץ¹⁹ בארץ ישראל הוא בשכר קיומ מצוות ביכורומים. אבל עדין ציריך ביאור בהשיכות בינוים, כבניהם.

(12) וענין זה נראה גם במקרא ביכורדים – שההודאה היא על יציאת מצרים כי – עניינים כלליים שישיכם לכל ישראל בכל הדורות – ראה לפחות בפניהם סעיף ז.

(13) וראה לקו"ת ריש פרשנתנו (ד"ה היום הזה

(1) בתקלה (כה, ואילך).

(2) שם, יב ואילך.

(3) רמב"ן פרשנתנועה"פ היום הזה ה' אלקיך מצור גו' (שם, ט).²⁰

(4) דברים א, ג.ה.

(5) ראה ספרנועה"פ היום הזה גו': היום הזה – אתה נכנס עמו לברית, הנה ענין הברית הוא שהאל יתי מצור את החוקים והמשפטים לטוב לך ואתה מקבל עלייך לשמרם.

(6) פרשנתנו כט, טז.

(7) כז, א-ג.

(8) שם, ט-ז.

קרקע אין ארץ ישראל¹⁸, און קרקע משוער בחת¹⁹; „אין קורין מקרה בגיןם אלא בזמנ שמחה מעצרת ועד החג²⁰; ועוד]. וואס איז די שייכות דערפונ מיט „היום הזה ה' אליך מצוך גו“ – וואס גיט אויף אלע מצוות, אין וועלכע אידן זייןעו מהויב בעכל זמן ובכל מקום, כפרשי עה²¹: „בכל יום היה בעיניך חדשים כאילו בו ביום נצוטית עליהם²².

אויך דארף מען פארשטיין בנונג צו דעת שם הפרשה – „תבוא²³: מיהאט גערעדט מעערען מאל²⁴ בנונג צו שמוט הפרשיות, איז דער נאמען פון איז גיט ארויס דעת תוכן פון דער זאר וואס ווערט אנגערפונ מיט דעת באטרעפנדן נאמען. ועפז²⁵ דארף מען האבן א הסברה איז אונזער פרשה: „תבוא²⁶ מײינט – אַרײַנְט קומען (פון איזן אין ארץ ישראל). וואס לבאורה איז דאס נאר א הקדמה והיכנה צו קיומ מוצות בגיןם (אונן די אנדערע מצוות) וועלכע מידארף מקיים זיין לאחרי ווי, „תבוא אל הארץ גו²⁷. ואעפז²⁸ ווערט

(18) שהרי דוקא הפירות הגדולים בקרקעו שלו חביבם בגיןם (בגיןם שם מ"ב. רמב"ם שם ח"י).

(19) שאין מביאין לא מתמרים שבחרם ולא מפירות שבעמוקים (מקומות שבעהרה¹⁷).

(20) פרשי פרשנותנו כו, יא. וראה גם רמב"ם שם פ"ד ה"ג.

(21) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 356 ואילך.

(22) קר נקראות בכל החומשים שראייתו (ולא כתיובא), ועד לדרושי ברותנו שניאנו דברשה זו בהתחלהם. ובטור או"ח ס"ס תכח: כי תבא. וב' רמב"ם, סדר תפולות כל השנה בסופו: וה' כי תבוא. ואכ"מ.

(23) ראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך. ועוד.

(24) שהרי „כי תבוא אל הארץ גו“ הוא לא הציוויל על הכנסה לארץ וכיבוש וחלוקת הארץ, ונאמר בפרשיות שלפני זה.

„בת קול מברכתו הבאת בגיןם היום תשנה לשנה הבאה“¹⁴.

נאכ默ר: דער ברית אויף כללות תומ"ץ שטיט אין דער זעלבער פרשה מיט מוצות בגיןם, און די התחלת פון דער פרשה איז בעניין זה (בגיןם) – וואס א התחלתה (פון יעדער זאר, אפיו בלשון בני אדם, ועאכ"ב אין קדושה ותורה) פירט צו און האט א שייכות צו דעם המשך העניין.

דארכ' מען פארשטיין וואס איז דישיות צוישן מוצות בגיןם מיטן ברית אויך קבלת התומ"ץ – כל התומ"ץ. לאו רה איז בגיןם איז מוצה פרטית צוישן אלע מוצות התורה, און זי פארבונדו מיט תנאים והגבילות בזמנן במקום באיש ובמין [דוקא אין ארץ ישראל¹⁵ בזמנ שביחמ"ק ה' קיימים¹⁶; דוקא פון די שבעה מינימ שנטבחה בהן ארץ ישראל און מן המובהך שביהם¹⁷; דוקא דער וואס האט

ה' אליך מצוך – מא, רע"ג): „לא כתיב איזה יומ שמוס דהמקרא מוחבר לפרשה שלמעלה הימנו שסמיית ארץ זבת חלב ודבש שקדום שנכתבו לארץ הי' כריתת ברית על קבלת התורה . . . וזהו היום הזה וגוי דהינו בשעת כנסתו לארץ, ולכון אחד שהוואו של דבש שבפרשה ראשונה מוחבר למקרה שלמטה הימנה כי הכל עניין אחד“ (ראה לקו"ש שבהערה הבאה (ע' 231), שעניין וזה מתאים עם פרשי עה"פ, כי ההכרה של רש"ש, היום הזה גו¹⁸ קאי במוצות בגיןם הוא (גם ממה שנאמר לפניו זה „ארץ זבת חלב ודבש“, שדבש שיריך דוקא למצוות בגיןם, עי"ש).

(14) נתבאר בלקו"ש חי"ט פ' תבוא (ע' 227 ואילך).

(15) כלים פ"א מ"ז. חולין קלה, א. רמב"ם הל' בגיןם רפ"ב.

(16) בגיןם פ"ב מ"ג. שקלים פ"ח מ"ח. תוספתא שם פ"ג. ספרי פרשנותנו כו, ד. רמב"ם שם.

(17) בגיןם פ"א מ"ג. מ"ג. רמב"ם שם ה"ב-ג.

דרקלערן „מודה אני לפניך .. שהחזרת בי נשמה³²“. אונ דאס איז דער יסוד, דער ערשותער אַריינפֿיר צו זיין עבדות השם, וואס ווערט פֿאָרגעצעט און די ברכות ותפלות (ווי „נודה לך .. על חינו ה- מסורים בידך .. ועל נפלוותיך וטובותיך שבכל עת ערבות ובורך וצחרים³³“) אונ איז די פֿאָרְשִׁידְעָנָע און מערערע „ברכות הנחנין“ וואס אַיז בענטשט און דאנקט דעם אַיְבּעֶרְשָׁטָן במשך דעם גאנצָן טאג, אונ יעדן טאג, פֿאָר יעדער טובה און הנאה וואס ער געניטס, כולל – וועיקר – ברכת המזון (וואס איז מן התורה³⁴ – „הוז את העולם כלו בטובו בחן ובחסד וכברחים כו³⁵“).

נאר מערכ: אַפְּילו צוישן די אומות העולם, וועלכע גלויבן און אַנְעַרְקָעָנָע אַז דער אַיְבּעֶרְשָׁטָר איז דער בורא עולם ומנדיגו – איז דא די הנגה צו דאנקען דעם אַיְבּעֶרְשָׁטָן פֿאָר געבן זי שפִּיעִזָּאָד³⁶.

אונ דאס איז נאכמער אונטערערשטראָן לויט דער תורה היוזעה פֿון דעם בעש"ט (איסיפֿירלעך ערקלערט דורך דעם אלטן רביעין), אַז די באָשָׁפּוֹנָג פֿון דער גאנצעער וועלט ווערט באנטייט בכל יומ ויום ובכל רגע ורגע. וואס דאס איז איז אומבאָרגענענטצעטර חדס פֿון דעם אוּיַּה בערטשן בורא עולם צו יעדן נברא – וועלכער ווירקט אוּיף דעם נברא און ברעננט אים צו דער טיפער אַנְעַרְקָעָנָע אַז דעם געפיל, אַז ער און אלץ אַרום אים

די גאנצע פרשה – אַנְהַיְבְּנָדֵק פֿון עצם מצות ביכורים, בי אויך דער בריית אויף כלות כל המצאות שברשותנו – אַנְגַּעַד רופן בשם „תבוא“, וואס איז ניט מעיר ווי א הכהנה והקדמה צו קיום המצאות באָרְצִין!

ב. ווועט מעו דאס פֿאָרְשְׁטִין בהקדם דער חידוש איז מצות ביכורים לגביה אַנְדַּעַרְעָ אַפְּנָנִים אַין נתינת שבח והודאה לה:

דער אַיְנָהָאָלָט פֿון הבאָת ביכורים אונ מקרא ביכורים איז די אַנְעַרְקָעָנָע אַז מְאַתּוֹ יְתִבְרַךְ הוּא יָגַע לְנוּ כָּל הַבְּרֻכוֹת בְּעוֹלָם³⁷; די ברכה פֿון דעם אַיְבּעֶרְשָׁטָן ברעננט אַזְׂדֵן די שפּעַת בְּבוֹאָות אַז פִּירּוֹת אַז זיין פֿעלַד, וואס דערפֿאָר גַּיט ער אוּוּק דעם אַיְבּעֶרְשָׁטָן „مراָא-שִׁית כָּל פְּרִי הַאֲדָמָה³⁸“, פֿון די ערשותע און בעטטע פרוכט פֿון דער פֿעלַד, אונ דאנקט דעם אַיְבּעֶרְשָׁטָן (אונ איז ניט קיין „כְּפִרְיַה תּוֹבָה³⁹“) פֿאָר די פִּירּוֹת מִיט וועלכע דער אַיְבּעֶרְשָׁטָר האָט אַים גבענטשט אַז פֿאָר אלע זיינע חסדים (חסדי המקומ⁴⁰) – „וענית ואמרת לפני ה' אלקי⁴¹, יִסְפְּרָה חֲסִידָיו יְתִבְרַךְ עַלְיָנוּ וועל כל עם יִשְׂרָאֵל דָּרְךָ כָּלְלָה⁴².“

דער געפיל פֿון דאנקְבָּאָרְקִיטִיט צום אַיְבּעֶרְשָׁטָן פֿאָר זיינע חסדים און דער פֿאָר זָגָן דעם דאנק און אַפְּגָעַבְן שבח והודאה לה' איי, אַז עַנִּינָּי כָּלִיל אַז דעם לעבּוּן פֿון אַזְׂדֵן, אַנְהַיְבְּנָדֵק גְּלִילִיךְ „מייד כשניעור משנתה⁴³“ דורך אַנְעַרְקָעָנָע אַז

(25) החנוך מצוה עב. מצוה תרו.

(26) פרשנותנו כה.ב.

(27) פרש"י שם, ג.

(28) פרש"י שם, ה.

(29) פרשנותנו שם.

(30) חינוך מצוה תרו. וראה גם סהמ"ץ להרמב"ם מע קלב.

(31) ל' אַדְהָז בְּשַׁוּעַ אָוֹחַ מְהֻדוּב ס"א ס"ז.

סידור אַדְהָז לְפָנֵי „מודה אני“. וועד.

(32) סדר היום בתקളתו – הובא בבאה"ט או"ח ס"א סק"ה. ש"ז אַדְהָז שם. מהדו"ק שם ס"ה.

(33) תפלה העמידה בברכת מודים.

(34) ברכות מה, ב. רמב"ם הל' ברכות רפ"א.

(35) נוסח ברכה ראשונה דבכמה⁴⁴.

(36) בשער היהוד והאמונה בתקളתו.

און די פעהלה פון הבאת הביכורים „לפני ה' אלקיך“ (באופן איז עס בליבט דארט) נעמט אדרוך נאך טיפער דעם אדם המביא הביכורים – איז ער זאל נאך מער אנערקענען, ערעהרין ביוז דערפלין – ווי ער אינגעאנץ און אליז וואס געפינט זיך ברשותו באלאגנט „לפני ה' אלקיך“ – ואראום דורך הבאת ביכורים (במעשה בעועל) ברעננט זיך ארייס די אינערקענעונג ניט נאיך זיין מחשבה ודיבור (ווי דאס איז דורך נתינת שבח והודאה אין ברכת המזון וכיו"ב), נאך אויך אין זיין מעשה; דאס נעמט דורך זיין גאנצען מציאות אליע זייןע „לבושים“, ביוז איז פעהלה ומעשה נעמט דורך טיפער אויך זיין דיבור – רוננית ואמרת לפני ה' אלקיך“, איז ער זאגט עס הויך (ווענית ל' הרמת קול⁽⁴³⁾ און מיט שמחה⁽⁴⁴⁾, און זיין מחשבה וכוכונה בזה⁽⁴⁵⁾.

ג. ויש לומר דבר ביאור אין דעת⁽³⁸⁾:
חויז זאגן⁽⁴⁶⁾ או אידן ווערן אונגערוףן „ביבורים“, ווי עס שטיטט⁽⁴⁷⁾ כביבורה בתאה בראשיתה ראיית אבותיכם“, און קדש ישראל לה' ראשית תבואה⁽⁴⁸⁾, וויל כשם ווי „ביבורים“ (מלשון בכור) זייןען „ראשית פרי האדמה“, וקדמו

(43) פרשי פרטנתנו כה. ה. מסוטה לב. ב.

(44) ספרי ופרש"י שם, יא. פסחים יה. ב. רמב"ם שם פ"ד ה"ג.

(45) ראה חינוך שבעהר 30: האדם מעורר מהשווים ומצייר לבכשו האמת בכח דברי פי, על כן בהרטוב אליו השם ברור הוא ובברכו אותו .. ראיינו לעורר לבנו בדברי פיהו ולהשוו כי הכל הגיע אליו מאת אדוון העולם כו'.

(46) זה"ג רגנ, א. כרע"מ). וראה זח"ב קכא, רע"א. – הובאו ונמה באה"ת פרשתנו ע' תחרלג ואילו. שם ע' תחרלט ואילו. וראה סה"מ תנ"ד ע' רפד ואילו. וראה גם אסתה"ר פ"ט, ב.

(47) הוושע ט. י.

(48) ירמי"ב, ג.

אייז אינגעאנץ אפהונגיק אין דעת שטען- דיקון חסד פון דעם אויבערשטן⁽³⁷⁾.

איין מצות ביכורים געפינט מען אבער- איז הידוש – א טיפערן און מער אرومגען- מענדיקון איסידרוק פון אונערקענעונג און דאנקbaarkeit צום אויבערשטן⁽³⁸⁾: דער איד ברעננט ארויס זינע דאנקbaar- שאפט-געפילן צום אויבערשטן פאר ד' חסדים ניט בלוייז בדיבור, נאך ער דרייקט עס אויס איז נאך א שטארקערן אופן – אין מעשים: ער געטט „מראשית כל פרי האדמה“, און ברעננט עס און בית המקדש, תבאיית ה' אלקיך⁽³⁹⁾, „אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך לשכנו שם שם"⁽²⁶⁾, און ליגט עס אווק פאר דעם אויבערשטן, „והנחתו לפני ה' אלקיך⁽⁴⁰⁾.

וואס דאס דרייקט אויס די פולע אונער- קעונג איז „לה' הארץ ומולאה"⁽⁴¹⁾, איז באלאגנט צום אויבערשטן: דער איז באלאגנט זיך ניט דער הכרה איז דאס וואס ער פאראמאנט קומט צו אים בחסי' ה' וברכתו ית' – נאך ער באזוייזט מיטו ברענגן די ביכורים איז אויך נאכן באקומוונדעם שפע פירות געהרין פירות (און אלע זינע נכסים) נאך אליז צום אויבערשטן (ויליל „לה' הארץ ומולאה⁽⁴²⁾“). און דערפאָר ברעננט ער די „ראשית כל פרי האדמה“ (דאָס ערשטע און בעסטע) „לפני ה' אלקיך“, עס בליבט אין רשות פון דעם אויבערשטן⁽⁴²⁾.

(37) ראה בכ"ז גם מכתב ח"י אלול ש.ז. (נדפס בסה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 151 ואילך).

(38) בהבא להלן, ראה גם מכתב מוצש"ק פ' טובא, כ"א אלול ש.ז. (סה"ש שם ע' 1521 ואילך).

(39) משפטים כב. יט. תשאלה, כ.

(40) פרשתנו כה. ג.

(41) תהילים כד. א.

(42) שנעים כדשי מקדש וניתנים לכחים ראה ביכורים פ"ג מ"ב. רמב"ם הל' ביכורים רפ"ג. וראה גם רמב"ם שם פ"ב הי"ט. ועוד).

אייז א „חלק אלקוה ממעל ממש“⁵⁶, בין – בלשון הידוע⁵⁷ – „ישראל וקוב"ה כולה חד“, און דערבייר, איין יעדער איד, איין וועלכן מצב ער זאל זיך נאר געפינען, פארובונדן און געטונדן מיט דעם אווי בערטטען, און דערפֿאָר דאָרָפֿ ער זיך געפינען (אויך ביגליי „לפֿנִי/אלקִיר“).

„לפֿנִי“ – סי' בפיירשו הפשטוט: פֿאָר בסימיות צו דעם אויבערשטען, און סי' בפיירשו הפנימי: מלשון פֿנִימִוֹת⁵⁸ – ב- פֿנִימִוֹת „ה“ אלקִיר, „ישראל וקוב"ה כולה חד“. ווארום הגם אָז די גאנצע וועלט אָז באַשאָפּן גַּעֲוָאָרֶן דַּוְרֵךְ דעם אויבערשטען, אָז אָבָּעָר דַּיוּעָלֶט באַשאָפּן גַּעֲוָאָרֶן נָאָר אָלָס אָן אַמְצִיעַ, בשביב' יש- ראל שנקראו אשית“, ובמילא געטט זיך עס ניט אָז עס דערגריכט ניט אָז דער פֿנִימִוֹת („לפֿנִי“) הרצון והכוונה פֿון הווי אלקִיר; משאָכ' ישראל זייןען, ביכוריהם („ראשית“) – דער תכלית איין זיך גופאָר⁵⁹, און אלע אָנדערע זאָכָן זייןען באָשאָפּן גַּעֲוָאָרֶן „שבביב' ישראל“, ווארום „ישראל וקוב"ה כולה חד“, דערבייר זייןען זיך פֿאָרובונדן מיט „לפֿנִי“ (דער פֿנִימִוֹת פֿון) הווי אלקִיר⁶⁰.

(56) תניא ר'פ'ב.

(57) ראה זה ג' עג.

(58) להעיר מתו"א משפטים עה, ג. תוח' שם טט, רע"א. ועוד.

(59) ראה לקוש' ח'ב ע' 604. ח'ה ע' 246. ח'ז' ס'ע 235 ואילך. ח'ז' ע' 25.

– וגם העניין ש, אני נבראתי לשם ש את קוני" (משנה ובריתא סוף קידושין), הנה מכיוון שישראַל וקוב"ה כולה חד, הרי זה גופא מה שנבראו לשמש את קונם, זהו הממציאות שלהם (ראה לקוש' ח'ה שם ובהערה 40). וראה (תיריה מזה) ללקוש' ח'ב ע' 163. הערכה. 44.

(60) ועוד יש לומר: „לפֿנִי הווי אלקִיר“ – למלعلا מהווי אלקִיר (עד הפירוש, ב„לפֿנִי הווי“ תהרו) (אחרי טז, ל) – אה"ת דרושים ליווכ"פ ע'

ביבורים לכל"⁶¹ – אָזוי זייןען אָידן די „ראשית“ פֿון וועלט⁶² – פריער און העז – כער פֿון אליז וואָס איין באַשאָפּן גַּעֲוָאָרֶן – „מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר"⁶³. ווי חז"ל זאגן⁶⁴ אויפֿן פֿסוק "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", אָז די וועלט איין באַשאָפּן גַּעֲוָאָרֶן „שבביב' ישראל שנקראו"⁶⁵ ראשית תבאותה".

אָזון דאס באַצִּיט זיך ניט נאר צו כללות נשות ישראל למלטה, נאר צו יעדן אָינְצְלְנְעָם אָידן למלטה, אָנְשִׁים נְשִׁים וְתָף, ווי חז"ל זאגן⁶⁶: „כל אחד ואחד חייב לומר בשביב' נברא העולם“, יעדער איד דאָרָה זאגן אָז די וועלט איין באַשאָפּן גַּעֲוָאָרֶן צוליב אָים.

כשם ווי די ביכורים בפֿשְׁטוֹת דָּאָרָפּוֹן גַּעֲבָרָאָכָט וווערין אִין יְרוּשָׁלָם אָז אָוּעָקָד גַּעֲלִיגַּט וווערין אִין בית המקדש, „לפֿנִי ה“ אלקִיר – אָזוי אִין אויך בְּנוּגָעָ צו אָידן: זַיְעַנְדִּיק די „בִּיכּוּרִים“ פֿון וועלט, אָז דער אמרת'ער „ארטָן“ פֿון אָידן, פֿון יעדער אָידן, „לפֿנִי ה“ אלקִיר, אִין בית המקדש. ווארום די עיקר/דיקע אָזון אָמְתָע' מציאות פֿון אָז אָידן (אויך אלס אָ נשמה בגוּה למיטה) אָז זיין גַּטְלַעַכְעַ נְשָׁמָה⁶⁷, וועלכּעַ

(49) תורות פ"ג ג"ז (וברע"ב שם בפרקosh הא).

(50) ראה ד"ה קדש ישראל לה' בלוקו"ת פינחס עט, ס"ע ב"ב ואילך. אה"ת פינחס ס"ע אָירָג וαιילך. שם ע' אָירָבָּן ואילך. סה"מ תר"ל ע' רה ואילך. המשך תר"ס ע' תקה ואילך.

(51) ב"יר פ"א, ד. וראה תדא"ר פ"יד.

(52) פרשיי ר"ב בראשית. וראה גם תנחותם באַבָּער (בראשית ג' ויק"ר פל"ו, ד.

(53) בראשית א. א.

(54) משנה סנהדרין לו, ס"ע א. וראה פיה"ט להרמב"ם בהקדמותו ד"ה דעת כי הקדמוניכים חקרו.

(55) ראה תניא רפל"ב. שעיהוה"א פ"ו (פ', סע"ב). רדב"ז לרמב"ם הל' ממרים פ"ב ה"ד.

אדרר א מעשה, וואס זעם אויס מינדרע-
ווערטיק אין פֿאַרגלייך צו אַנדערע זיינע
מחשבות, דיבורים און מעשים – אין
זיעונדייך אַמחבָּה, דיבור אדרר מעשה
פֿון אַ איזן, אין דאס אַטיל פֿון
„ביבורים“ וואס געהרט אין בית המקדש,
„לפֿני הי' אלקְּרִיךְ!“

און די הסברה בזה איז, כנ"ל: וויבאלד
או אַדְּס אַז אַטיל פֿון אַיְזֶס לעבען –
וואס אַיד אַיְזֶס ער אַזעַט דעם
אויבערשטן, און ער אַיְזֶס ניט מיטל
(אמצע) צוליב אַ צוּוֹיטָעַ זאָר, נאָר די
כוונה און תכליית איז אַים גוֹפָא – איז
פארשאנדייך, אַז אַזְּוֵי אַזְּוֵי בְּנוּגָע צו
די פרטיטים פֿון זיינ לעבען, אַז יעדער פרט
וואס אַיד טוֹט, יעדער מחשבה דיבור
אַדְּרָרָר מעשה שלו, און אַין יעדער רגע
בזמן און נקודה אין מקום וואו ער געפֿינט
זיך – אַפְּלִילו אַז אַיְזֶס אַינְצִיקָע אַז
גָּאָר אַ קלִינְיִקְּיִיטִי⁶⁴⁾ (לפי ערך) – אַז אַ
טיל פֿון „ביבורים“ וואס שטייען „לפֿני הי'
אלקְּרִיךְ“ אַז דעם „בית המקדש“ („מקדש
אד' כוננו יידיך⁶⁵⁾), און אויר אַין דעם רגע
און אַין דעם מקום (אַפְּלִילו אויב האַט ער דעם
נאָר אַ צִיטְוּיְלִיקָע זאָר) האַט ער דעם
חוּבוֹ זאָגַן, בְּשִׁבְּלֵי נְבָרָא (כל' העלים),
ווארום כל הענינים זיינען באשפּון
געוֹאָרָן צוליב די עבודה פֿון אַ איזן
(במחשבה, דיבור אַדְּרָר מעשה) אַז דעם
זמן און אַין דעם מקום מסויים דוקא –

(64) עפֿי' זומתק הדין (פה רפ"א. ביבורים פ"ב
מ"ג) שבכורים און להם שייעור (מן התורה), „אַפְּלִילו
אַשְׁכּוֹל אַחַד וְאַפְּלִילו גּוֹגָת אַחַת“ (ספר פרשותנו
כו. ב).

(65) בשלוח תה, יוז.

(*.) ר מב"ס הלי' ביבורים פ"ב הי'. – וויש
סוברים שעיקר ביבורים אף מדבריהם אין לו שייעור
נראה אנטיקיילופדי תולדות בערכו (כרך ג' ע' שח.
ו.ש"ג.).

און ווי „הוּוִי“ (מלשון מהוה⁶⁶⁾) וווערט
„אלקְּרִיךְ“ (לשון יחיד, ניט אלקליכם), כחר
וחויתך⁶⁷⁾ – וואָרָום יעדער אַיך – אַוְיך
ווי ער געפֿינט זיך אלס אַ נשמה בוגר
למטה (שנתהה שם הוּי ווי ער וווערט
נתלבש אין אלקְּרִיךְ, כחר וחוויתך) – אַיז
בדרגת ביכורים, כנ"ל אַז „כל אַחַד ואַחַד
חיבָּר לומָר בשביבָּלְגָּן נְבָרָא העולְמָן“, אַז
מְאיַיְזֶס ניט מחלק אַז דעם צוישן אַיז אַד
אונ אַ צוּוֹיטָן, נאָר „כל אַחַד ואַחַד“ מכם
– אַפְּלִילו אַז אַז וואס שטייט אַיז אַ נידערִי
קער דרגא (בחיצוניות) אַיז „חיבָּר לומָר
שבביבָּלְגָּן נְבָרָא העולְמָן.“

דערפּון אַז אויר פֿאַרשְׁטָאנְדִּיךְ, אַז
דאָס וואס אַ אַיך אַז „לפֿני הי' אלקְּרִיךְ“
דאָרָףּ דּוֹרְכְּדְּרִינְגָּעָן דעם גָּאנְצָן לעבען פֿון
אַ אַיזן בְּכָלְלָן, אַז אויר בְּפְרָט. אַ אַיך
דאָרָףּ פְּילָן ווי יעדער פרט פֿון זיינ לעבען
איַז עֲנֵנִי פֿון „ביבורים“ צו דעם
אויבערשטן: ניט נאָר וווען ער אַיז אַרְיִינְ
געטָאָן אַין גִּטְּלֻעְכָּע עֲנֵנִים, לִימּוֹד הָ
תוֹרָה אַז קְּיֻם הַמְּצֹוֹת, נאָר אַפְּלִילו וווען
ער אַז באַשְׁעַפְּטִיקָט מיט וואָכְעַדְיקָע
וועלטְּזָאָכָן פֿון פְּרָנְסָה וְכְדוּמָה – אַז
ויבְּאָלָד זַי זַיְעַן דְּבָרִי הרשות פֿון אַ
איַזן, געהרטן אויר זַי זַי צומָען זיינ פֿון
ביבורים, ובמייל אַדְּרָפּן זַי זַי דּוֹרְכְּגָעָי
נוּמְעָן מיט דער פּוֹלְסְטִינְרָא אַזְּוּן הַכְּסְטָעָר
מְאָס דער הוֹיְבָנְקִיט אַזְּוּן הַיְּלִיקִיט⁶⁸⁾, ווי
עם פְּאָסְטָט פָּאָר אַ זַּאְר וואס וווערט געטאָן
„לפֿני הי' אלקְּרִיךְ“.

און אַפְּלִילו וווען עס רעדט זיך ווועגן אַז
איַז אַז אַינְצִיקָע מְחַשְּׁבָה, אַ דִּיבָּר

ב'קְלָטָן, שהרי יִשְׂרָאֵל וְקוּבָּה כּוֹלָא חָה, לְמַעַלָּה
שם הוּי (מלשון מהוה) ואַלְקְּרִיךְ (שם אלקליכם).

(61) זה"ג רנה, סע"ב. פרט שערא א (שער עשר
ולא תשע) פ"ט. שעיהוּה"א רפ"ד.

(62) ראה לקוּמָת במאדרת לוי, רע"ד. שלח מ, ג.
אוֹהָה"ת יתרו ע' תחתצט ואילך. לקוּשָׁח"ח ע' 191.

(63) ראה גם לקוּשָׁח' חכ"ד ע' 6.22 ו.ש"ג.

ונברא אzo דער נברא איז מודה לה' אויף די השפעת חיים וחסד, אבער ברוא מיט נברא בליבין צווי באזונדערע זאכן, כנ"ל.

דורך קיומ מוצות ביכורים, איז מען מגלה למטה אין עוה"ז התחתון, ווי אידן (זיענדייק נשמות בגופים) זינען "ביבר רימ" ("ראשית") פון דער גאנצער וועלט, שבשבילם נברא כל העולם. ה. דערפון איז מובן דער עניין כללי אין מוצות ביכורים וואס פארבןידט איר מיט כללות התומ"ץ:

ביבורים ברעננט ארויס דעם תכלית פון קיומ כל התורה ומוצות – איז בי א איבערשטן, און דעריבער זיינען אלע זיערעד פרטימ "לפני ה' אלקיך" – שפיגלט זיך אף איז קיומ מוצות ביכורים בפשיות (דורך אידן), און דאס איז ניט נאר א הודהה בדיבור, נאר אויך במעשה – איז מ'ברעננט די פירות גשמיים "לפני ה' אלקיך" און זיך בליבין ברשותו של הקב"ה, די גשמיית'דיקע פירות ווערז פארו אנדטלט איז קדושה⁶⁶, און דאס נעט דורך דמייצאות פון דעם אידן המביא את הביכורים, במחשבה דיבור ומעשה שלו –

או ער (דורך אידן) ווערט דער "זאגער" (דער מוקור) וואס זאגט און זינגט שבחו של הקב"ה – "וענית ואמרת לפני הויי אלקיך", און אלע ארום, כולל דעם "כחן אשר יהי" בימים ההם⁶⁷, און אויך דער הערן זיך צו וואס ער זאגט,

ו. נאכמער ובזומק יותר:

דאס וואס אידן זינען "ביבורים" – "מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר" – איז אפילו לגביה תורה. וואס רום איז "בראשית" – "ב' בראשית", "בשביל התורה שנקראת"⁶⁸ ראשית דרכו ובשביל ישראל שנקראו ראשית תבואה⁶⁹, "שני דברים קדמו לעולם תורה וישראל, ואני יודע איזה מהם קודם" – איז אבער "כשהוא אומר צו את בני ישראל דבר אל בני ישראל אל אומר אני ישראל קדמו"⁷⁰, וויבאלד איז "כל התורה היא ציווים לישראל"⁷¹.

(70) משליח, כב.

(71) פרשי" שבעה רה 52. וראה גם תנומה (באבעד) בראשית ה.

(72) ראה תאדר פ"ד (וראה ספר השיחות תשמ"ט ח"ב ע' 725 שוה"ג להערה 43).

(73) סה"מ תש"ה ע' 121. וראה גם סה"מ ה"שת ע' 61.

כידוע איז "מה' מצודי גבר כוננו"⁷² (עד "מקדש אד' כוננו ידיך"), נבי איז א איד האט דעם כה ובעה"בישקייט צו אויפטאו א שינוי וחדוש אין דעם ומוקם – "ישראל דקדשנהו לזמןיהם"⁷³, ועד"ז בנור גע צו קידוש המוקם (דורך בנין ביהכנ"ס וכוי"ב).].

ד. עפ"ז איז מובן דער אויפטטו פון מוצות ביכורים לגבי די אנדערע אופנים אין הודהה ושבחה:

דער פנימיות'דיקער עניין איז "ביבר רימ", איז דאס ברעננט ארויס ווידי אמתיע מציאות פון אידן איז איזן זיך מיט דעם איבערשטן, און דעריבער זיינען אלע זיערעד פרטימ "לפני ה' אלקיך" – שפיגלט זיך אף איז קיומ מוצות ביכורים בפשיות (דורך אידן), און דאס איז ניט נאר א הודהה בדיבור, נאר אויך במעשה – איז מ'ברעננט די פירות גשמיים "לפני ה' אלקיך" און זיך בליבין ברשותו של הקב"ה, די גשמיית'דיקע פירות ווערז פארו אנדטלט איז קדושה⁶⁶, און דאס נעט דורך דמייצאות פון דעם אידן המביא את הביכורים, במחשבה דיבור ומעשה שלו – איז ער (דורך אידן) ווערט דער "זאגער" (דער מוקור) וואס זאגט און זינגט שבחו של הקב"ה – "וענית ואמרת לפני הויי אלקיך", און אלע ארום, כולל דעם "כחן אשר יהי" בימים ההם⁶⁷, און אויך דער הערן זיך צו וואס ער זאגט,

נית בלזין ווי דער יחס פון א בורה

(66) תלילים לו, כג. וראה "היום יומ" י' תמוז. ג. אלול. יד חזון. ספר השיחות תשמ"ח ח"ב ע' 529 ואילך. וש"ג. וראה "היום יומ" חי' אלול תורה הבעש"ט בש"פ Taboa תרנ"בעה"פ והי' כי Taboa גו'.

(67) ברכות מט, א.

(68) ראה בהנסמן בהערה 42.

(69) פרשנתנו כה, ג.

להקב"ה כו' אמר יעשה תשובה ויתכפר לור⁽⁸⁰⁾].

ויבאלד אבער או תורה קומט צווא- מען מיט ישראל ("בראשית") – נאר בה גופה – איז "ישראל קדמוי"⁸¹ – איז פאר- שטאנדיק, איז דיעצט מציאות פון ישראל איז פארבונדן מיט תורה [ווארום אידין זינגען פארבונדן בעצם מיט דעם אוּ- בערטן, אונ דעריבער אוּיך מיט – חכמתו ורצונו יות⁸² (תורה), וואס אורייתא וקוב"ה قولא חד⁸³], אונ דעריבער איז דיע- מציאות פון ישראל אליעין זיינענדיק חד מיט קוב"ה) ברעננט א אידין צו קיום התורה בפועל ובגלו, כפס"ד הרמב"ם⁸⁴ איז דער רצון פנימי פון אידין (איפילו איז אמצב וואס יצרו תקפו) איז אלעמאל צו מקיים זיין רצון ה) "רוצח להיות משישראל ורוצח הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העברות".

נאר ע"ד הריגל – ווערט דער ענין גופה (וו' ישראל קדמו לתורה) נתגלה

(80) יל"ש תחלים רמז תשב. וועה.

(81) ועפ"ז אולי יש לומר הפירוש בהקס"ד במדרשי (שני דברים קדמו לעולם תורה וישראל) ואני יודע איזה מהם קודם" (אף שאומר אח"כ כשהוא אומר צו את בני ישראל . . . אומר אני ישאל קדמו") – שכן הוא גם לפי המשקנא (ש"א, אני יודע איזה מהם קודם), כי ישראל ותורה חד הם, אלא שבחד גופה ישראלי קדמו.

ועוד יל: בעבודה יה' ב' סדרים, לפעמים תורה קדום לישראל ולפעמים ישראל קודם לתורה (כלדקמו בפניהם), ולכון, "אני יודע איזה מהם קודם" בסדר העבודה בפועל. אבל לפי שני האופנים הרי ישראלי קדמו" בשרשם למעליה.

(82) ראה תניא פ"ד.

(83) תניא פ"ד ורכב"ג בשם הזהה. וראה הנמן במאמר אדהאם"ץ ויקרא ח"א ע' רפה. וראה זה"א כה, א. ח"ב, ס. א. תקו"ז ת"ו (כא, ב). תכ"ב (ס, א).

לקו"ת נזכרים מeo, או. רועד.

(84) הל' גירושין ספ"ב.

דער פירוש אין דעם אייז אבער ניט, איז ישראל, וו' זי' זינגען קדמו ולמעלה מהתורה, האבן קיין שייכות ניט ח"ו מיט תורה – כਮובן פון דעם גופה ואס דער אין ווארט "בראשית" איז כול' ב' בראשית", תורה וישראל. ד.ה. איז אע"פ זאכן, איז אבער באמת ובעצם זינגען זי' אין זאך: איזון זינגען פארבונדן מיט תורה (ה' חמ' היננו ואורך ימינו⁷⁴), אונ תורה איז פארבונדן מיט איזון ("כל התורה היא ציווים לישראל").

אונ דער פירוש אין דעם וואס "ישראל קדמו" לתורה איז – ע"ד סיבה ומסובב כביכול: תורה איז געהבען געווארן צוליב אידין (ציווים לישראל), אונ דעררי' בער⁷⁵ איז פוק'ג' דוחה כל התורה כולה⁷⁶, אונ ניט פארקערט. קיומ התורה איז ניט שייד איזון, מדארכ האבן איזון וועלכע ואלן מקבל זיין אונ מקיים זיין די תורה (וועלכע איז "מורשה קהילת יעקב"⁷⁷). משא"כ קיומ ישראל איז שייך אפיקו אויב איניגער איז עובר אויף תומ"ץ ח"ו – כ- מהוזל⁷⁸, "אע"פ שחטא ישראל הווא", ווארום אידין זינגען העכער פאר תורה [זוי דאס דדריקט זיך איסם בגלו איז דעם עניין התשובה, איז איפילו דער וואס האט עובר געווען ריל אויף תורה, קען ער תשובה תאן, ווארום זיין נשמה דערגריגערט איז איז "ארט" וואס איז העכער פאר תורה (ידיוע⁷⁹ בענין "שאלות לתורה כו' שאלות

(74) נושא בכתבת אהבת עולם דתפלת ערבית – ע"פ לי' הכתוב (נצבים ל, כ) "כי הוא חירך ואורך ימיך".

(75) ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 129 ה'ע' 61.

(76) ראה יומא פב, א. כתובות ט, א.

(77) ברכה לג, ד.

(78) סנהדרין מד, א.

(79) ראה סה"מ תרכ"ט ע' שלח ואילך. תש"ה ע' 124 ואילך. ובכ"מ.

צוליב Dum העלם והסתר פון עולם, זעט זיך ניט אן בגלווי זיער קשר מיט קוב"ה, אונ דער בעבר דארף מען דאס מגלה זיין דורך אוריתא — וואס אויר זיינדייק למטה איזי „אוריתא וקוב"ה כולא חד“:(ב) אונ דורך Dum (דער פֿאַרבּוֹנד פון יישראָל מיט אוריתא) — ווערט נtagלה דער עצם פון יישראָל, ווי „ישראל וקוב"ה כולא חד“, ווי זיינגען קדמו אונ העכער פֿאַר תורה. וואס דערפֿאָר האָבען איזין Dum כח צו משפיע זיינ אונ חדש זיינ איזן תורה⁸³, בין זיינגען מחבר תורה וקוב"ה שלמעלה מהתורה (כנ"ל).

ויש לומר, אונ וויבאָלד איזין — אויר ווי זיינ געפֿינגען זיך למטה — זיינגען „ביבּוּרים“, „לפּנִי הָאֱלֹקִים“ — איז אויר למטה דא דער עצם פון איזין ווי זיינגען העכער פֿאַר תורה [אונ דאס דרייקט זיך אויס ב글וי איזין Dum עניין התשובה, כנ"ל]. וכਮובן אויר פון Dum מאחז"ל הנ"ל אונ „כל אחד ואחד חייב לומר בשביבּוּן נברא העולם“, וואס איז قولל (בפֿשׁוט) יעדער איד, אפּילו אן עט־הארץ⁸⁴, וואס האט ניט קיין שייבות גלווי צו תורה. [וכמרומו איזין Dum לשון חז"ל: אפּילו איז דער דרגאָ פון „נברא העולם“ — וואס איז געוווען פֿאַר מתן תורה אונ דער ציווי אויפּ ליימוד התורה — איז חיבּ לומר „שביבּוּן נברא העולם“].

ויש לומר איז דאס דרייקט זיך אויס בנוגע לפועל בנוגע צו א תינוק וקטן בישראל (קודם שמתחליל לדבר ושידך ללימוד התורה בגלוי), ועדז' אַ קטן בידיעות וואס האט נאָך קיין שייבות גלווי צו תורה (שלא באשmeno ח"ז, נאָר תינוק שנשבה לבין העבר"ם⁸⁵) — איז ווי-

(90) ראה תוכ"ב ופרש"יעה פ"ק דושים כ, ב (ד"ה עם הארץ): „עם שבגינו נבראת הארץ“.

(91) ראה רמב"ם הל' ממירם פ"ג ה"ג.

בפועל דורך תורה, ווארום לoit Dum סדר העבודה ע"ד הרגיל לכתהילה (מצד „אדם ישר הויל“) דארף אַ איד לערנען תורה און מקים זיין אירע מצות, אונ דורך Dum ווערט נתגלה די מעלה פון איזין: אַבער אויר לילא זיך שיר עס זאָל זיינ דער גיאָלי העצם פון איזין ווי זיינגען למעלה מתורה (ווי דאס דרייקט זיך אויס איזי עבודת התשובה, כנ"ל). והסבירו בזזה:

בונגע Dum לשונ⁸⁶ „תלת קשרין⁸⁷ אַיננו מתקשרו דא באָדָא, קוב"ה אַורייתא אוּ יישראָל“, איז זדעה די שאלת דרי. זאָן פֿאַרבּוֹנד זיך דורך צוּי קשרין. וואס איז דער לשון „תלת קשרין?“ איז אַיניגער פון די ביאָורים בז⁸⁸: נספּ צו Dum קשר פון יישראָל מיט קוב"ה וואס דעם דורך אויריתא, איז אויר דא אַ קשר שלישי צוישן יישראָל וקוב"ה — ווי יישראָל זיינגען מחבר תורה מיט קוב"ה⁸⁹ (שלמעלה מהתורה).

דאָס הייסט, איז יישראָל זיינגען פֿאָראוּ צוּי דרגות: (א) ווי נשומות יישראָל זיינגען יורד למטה איז אַ גוף בעולם הזה הגשמי, וואו זיינגען אַ „יש נברא ממש“⁹⁰, וואס

(85) צ"ע דבזהר פ' אחורי דע"ג ע"א לא נא'. היל' תלת קשרין כ"א תלת דרגין אונ דמקשרין כי. אמרנו בודאי נמצא באיזה מקום בזוהר או בתני' בל' תלת קשרין, וכפה"ג כ"ק רבינו אדמ"ר זצוקלהה"ה נ"ע אמר בכל פעם בל' תלת קשרין כי שכנו זו' והלשון בכל הדורותם — סה"מ רונז"ס ס"ע כה.

(86) סה"מ תרנ"ז שם.
(87) לקו"ש חי"ח ע' 408. חי"ט ע' 264. סה"מ מלוקט ח"ג ע' קנה.

(88) ראה לקו"ת שלח מז, רע"ג. סה"מ תש"ה ע' 123. וראה גם סה"מ מלוקט שם. ספר השיחות תש"ט ח"ב ע' 725.
(89) סה"מ תש"ה שם.

דאס (ירידת יעקב למצרים און יציאת מצרים און די נסיה לארכ' ישראל) זיינען עניינים כלליים פארובנדן מיט אעל אידן בכל הדורות⁹⁶:

דער תוכו הקיירה אין, אונ ייט קוּנָן דיק אויף דעם וואס, "ארמי אובד אַבִּי", און יעקב האט זיך געפונען בא לבונען, וואס, "לבן בעיקש לעקור את הכל כשרך אחר יעקב קוּנָן, און דערנאנך" (וועוד אחרים באו עלינו לכלחותנו⁹⁷) "ויריד מצרימה ויגר שם במתמי מעט" (שביעים נפש"⁹⁸) – וואס דאס אלץ איז געווען פאר מטען תורה – איז ניט נאר וואס דאס האט ח'ז ניט אנגעריט יעקב ובניו, נאר אדרבה: "ויה שם לגוי גדול עצום ורב"⁹⁹, סי' בכמה און סי' באיכות,

[אנהובנדייך נאר בזמנ יעקב, וואס זכה איז, מטהו שלימה]¹⁰⁰, בין איז וווען יעקב האט און דעם געהאט אַחְשֵׁשׁ, "אמרו לו בניו: שמע ישראל (ישראל סבא) ה' אלקינו ה' אחד, כשם שאין לבך אלא אחד לך אין לבבנו אלא אחד, באotta שעה פתח יעקב אבינו ואמיר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"¹⁰¹ – איז אויך זיענדייך אין מצרים, איז "אין לבבנו אלא אחד" – די שלימוט האחדות מיט דעם אויבערשטן, "לפנ' ה' אלקיך":]

אונ אויך דערנאנך – ניט קוקנדייך אויך דעם וואס, "יריעו אتونו המצריים וגוי", אין מצרים וגבוליים¹⁰² פון עולם, איז (96) מכמה לאילו הוא יצא מצרים (משנה פסחים קט, ב).

(97) פרש"י עה"פ.

(98) ויק"ר פלא"ה, פרש"י ויחי מז, לא. וראה פסחים נז, א. וועד.

(99) פסחים שם.

(100) פרשנתנו שם.

(101) ראה תורא וארא נז, ב ואילך. בשלה סה, א-ב. יתרו עא, גואילך. ובכ"מ.

באלד דער אויבערשטער האט אים אריני-געשטעלט איז דעם מצב און ער איז איז דעם ניט שולדיך, איז הגם איז ער האט נאָר ניט קיין שייכות גלוּי צו תורה, איז אויך ער בדרגת "ביבורים", וואס באלאנטט "לפנ' ה' אלקיך", שקדמו ולמעלה מכל עניין העולם, ואפלו קדמו ל תורה, איז אלע עניינים זיינען באשאָפּן געווארן "בשבילו".

דאס הייסט, איז אין עבודת השם בפועל זיינען פאָראָן צוּוּי אופנים: (א) ע"ד הרגיל ווערט דער קשר פון ישראָל וקוב"ה דורך אוריתא¹⁰³, וואס דערפֿאָר איז "תלמוד תורה כנגד כולבּוּס"¹⁰⁴, און סאייז אַחֲיוֹת תምיד אויף יעדער איז צו לערנען תורה בכל רגע פנוּי, וויל אין דעם איז תלוי זיין קיומ ומיציאות. (ב) וועוןעס רעדט זיך אַבער וועגן אַזָּא וואס איז אַמצָּב – שלא באשמותו – וואו ער האט נאר ניט קיין שייכות גלוּי צו תורה – איז בי אים דא דער עניין פון "ביבורים", שבשבילו נברא הכל. ואדרבה – דאס גופא ברעננט אים צו תורה, כנ"ל.

וז. ויש לומר איז דער עניין כלליא אין מצות בביבורים (דער גילוי פון מעלהם של ישראל – "ביבורים" – אויך בעזה) – אויך גשמי, בי' מעלהם שקדמו לתורה) ברעננט זיך אַרוויס אויך איז "מרקא בביבורים", די פרשה וואס דער מביא הבביבורים זאגט: "וענית ואמרת לפנ' ה' אלקיך, ארמי אובד אבי ויריד מצרימה גוי וויציאנו ה' מצרים גוי ויתן לנו את הארץ הזאת גוי" – וואס

(92) וויל שעיל דרגא זו אַחוֹל (חולין צב, א), "עלין שבה אלו עמי הארץ .. דאלמלא לעליה לא מתקימין אתכליא". ועפ"ז מובן שאין זו סתרה למאוח"ל הניל ש"כ אחד ואחד חיב לומר קוּי" שכובל בפשטו גם עה"ה.

(93) פאה פ"א מ"א.

(94) סנהדרין צב, א.

(95) פרשנתנו כה, הוואילך.

זהב"¹⁰⁷] נוטל הכהן הביכורים וחוזר הכליל לבعلוי, ואם הביאם בכללי ערבה וחלף וכיוצא בהן [כמנהג הענינים¹⁰⁸] הרי הביכורים והסללים לכנהנים¹⁰⁹:

דיעז¹¹⁰ שלימות הגילוי פון מעלהו של ישראל בבח"י, "ביבורים" באשטייט אין דעם, איז אויך זי שטיען אין כלוי, אן נשמה בכללי הגוף (מוגבל), ביז אפילו אין אלי עני (איין עני אלא בעדעת¹¹¹), איז דארט ניכר ווי זייןען "ביבורים". ואדרבה: "הביבורים טעוניין כלוי" – די ביבורים קוממען, לפניה אלקון¹¹² דוקא על ידי כללי.

ביז איז דוקא אַ כלוי פון דברים hei פשוטים (פון עוהז התחתון שאין תחתון למטה ממן) ווערט פראיאינציקט מיט די ביבורים, איז איז, "הביברים והסללים להנהנים", איז אויך דער כלוי עצמו ווערט בדרגת "לפניה אלקון".

און נאכמער: דורך דעם ווערט אויף געטאן עס זאל זיין וושמת בטנא, טנא ר"ת טעמי נקודות אותיות – איז מײַאל האבן די שלימות פון תורה, נספֿך צו די אותיות און די נקודות התורה – אויך די טעמי תורה, ובאופן פון "washmat" די "ביבורים" – איז דער איז "ligeit" בענימיות אין (די טעמי נקודות אותיות פון) תורה.

ט. ע"פ הנ"ל וועט מען פארשטיין (בעומק יותר) די שיקות פון מצות ביבור>RIM מיט דעם המשך הפרשה וועגן דעם

(107) ביבורים פ"ג מ"ח.

(108) רמב"ם שם ה"ח.

(109) בהבא להלן, ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 145 ואילך.

(110) ראה נדרמים מא, א.

(111) מגלה עמווקת אוון נג. או"ת להה"מ פרשנתנו (נגי, ב). וראה גם ספר השיחות תשמ"ט ח"ב ע' 694.

"ויזיאנו ה' ממצרים ביד חזקה ובזרוע נתויי' ובמורא גדול ובאותות ובמופתים", ביז "ויביאנו אל המקום זהה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת הלב ודבש"¹⁰² – ערך האט בוחר געווען אין איזן אלס "ביבורים" פון דער גאנצער וועלטלעט¹⁰³: איז דעריבער ברענגען איזן – מדה כנדז מדה¹⁰⁴ – "ראשית פרי האדמה אשר נתה ליה והנהתו לפני האלקין".

וואס דאס ברענgett ארים ווי איזן – אויך פאר מטען תורה, איידער זי האבן באקומווען אַ שייכות גלייז צו תורה ל- מטה¹⁰⁵ – זייןען בדרגת "ביבורים", שקדם לכל דבר, אפילו לתורה, און דאס קומט ארים בגלויי דורך דעם וואס "ויהי שם לגוי גדול עצום ורב", און דערנאנך "ויזיאנו ה' ממצרים ביד חזקה ובזרוע נתויי' ובמורא גדול ובאותות ובמופתים", ביז "ויביאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת הלב ודבש".

ח. עפ"ז איז אויך יומתק דער דין בא ביבורים, איז "הביברים טעוניין קלוי", כמ"ש²⁶ "washmat בטנא", און בזה גופא איז דער דין, איז "הביבאים בכללי מתקות [ו] סאייז געווען דער מנהג פון די שעירים איז מביאים ביבורייהם בקהלות של כספוישל

(102) פרשנתנו שם, ח-ט.

(103) ועפ"ז יומתק המשך הכתובים שלאחריו זה (שם ייח'יט) – זה האמירך (מלשון חשבונות, אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם – ברוכות, ה, א) להיות לו לעם סגוליה גו, ולתתר עליינו על כל הגוים אשר עשה". וכן להלן כה, א.

(104) ראה סוטה ח, ב, ט, ב, ווש"ג. וועוד.

(105) דאך שהאבות קיימו כל התורה כולה עד שלא ניתנה (ראה יומא כח, ב. קידושין פב, א), הי' זה ברוחניות ולא פעיל זיכר בהפצא הגשמית של העולם (ראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 212 ואילך. וש"ג).

(106) לי' הרמב"ם הל' ביבורים פ"ג ה"ז, מס' פרשנתנו כו, ב.

אין מקום, יעדע איני נציק מוחשבה, דיבור אדער מעשה, האט א תכלית אין זיך אלליין (און איין ניט קינוי מציע צו אן אנדער זאל), דה. אן סאייז א דבר חדש למורי (מצד דעם תכלית וואס דער פרט האט אין זיך אלליין), אויף דעם איז חל דער חיב פון זאגן "שבילי" (בשביל פרט זה) נברא העולם, דה. אן אלע ענייני העולם, אלע רגעים איז זמן וכוי זיינען נכלל איז דעם רגע אחד.

דרעפונ איז מוכן, איז דער כה צו אויף-טאן איז "בכל יום יהיו" (תומ"ץ) בעניין חדשים" (ע"פ) וואס ער האט געתטן די עבדה אויך לפנוי וה) – קומט דוקא פון א איזין ("ביבורים"), ואארום בונגעה צו כל ענייני העולם – וויבאלד איז זיינען ניט א תכלית פאר זיך, נאר אן מציע צו אן אנדער זאל (בשביל ישראל ובשביל התורה), קען דאך זיינ איז א יומן (עאכוב' א רגע) בזמנן, זאל זיינ א המשך צו דער עבדה פון א יומן שלפנ'ז, אדער א הננה ואמציע צו איזום שלאחרוי זה:

דוקא איזין האבן דעם כה צו אויפטאן, "בכל יום יהיו בעניין חדשים", א חידוש אמרתי [בדוגמא דער חידוש בכל יום ובכל רגע בהתחווות יש מאין עי' הקב"ה עצמוני] און בכל יום, וואס דאס איז قول אויך בכל רגע ורגע, איזו איז דער רגע חדש ווערט א התחלתה חדשה אין זיין עבדה בתומ"ץ וועלכע איז זיך قول אלע רגעים עד סופויסום עבדתו,

בדוגמא ווי דוקא איזין האבן בכח צו מהחדש זיין אין תורה עצמה (זיינדיק קדמו לה), ביין אויך – אויפטאן א חידוש אין דעם לומד התורה עצמו, איז ער ווערט ווי איז אדם חדש ממש (דורך זיין לימוד התורה), ובכל יומן ורגע – באופן חדש.

ברית אויף כלות התומ"ץ [נוסף על האמור לעיל (ס"ה) או ביכורים גיט ארויים דער תוכן פון כל התומ"ץ]:

"ביבורים" – די מעלה עצמית פון ישראל (shedomo ל תורה) – איז די התהלה און יסוד פון כל התורה והמצוות: צוליב דעם וואס "ישראל וקוב"ה כולה חד", מאכט דער אויבערשטער (לכתהילה) א כריתת ברית מיט איזין וואס פרארין-ציקט דעם אויבערשטן מיט איזין (ווי די אחידות פון די שני חלקים הברית), באופן גלי אויך למטה, וואס דאס קומט ארויים בפועל ובלגלי דורך דעם וואס "ושמרתם את דברי הברית הזאת", איזון נעמען אויף זיך איז זיינען מקיים דעם אויף בערטז'יס תורה ומצוות, "היום הזה אלקיך מצוך לעשות את החוקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבך ובכל נפשך" (באופן איז דאס נעמען זייניגאנצן דורך), איזו איז מיעט ב글וי בעולם ווי "וה' האמיך היום להיות לו לעם סגולה גוי ולחתך עליו על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולחתפהarth¹¹²).

י. דערמייט וועט מען אויך פארשטיין – בפרטיות יותר – די שייקות פון ביכורים צו דרש רשי עה"פ "היום הזה הא מצוך" – "בכל יום יהיו בעניין חדשים כאילו בו ביום נצוטית עליהם"¹¹³: מהאט פריער גערעט (ס"ג), איז וויבאלד די תכלית איז איזין – זיינדיק, "ביבורים" – איז איז זיך גופה, און אלץ איז באשאפע געווארן צוליב זיך, איז דעריבער פארשטיינדיק, איז יעדער פרט אין דעם לעבען פון א איזין (אפיקלו איז וואס האט נאר ניט א שייקות גלווי' מיט תורה) – יעדער רגע איז זמן, יעדער נקודת

(114) ראה ס"ה מערת ע' תמד. ה'ש'ת ע' 117
ואילך.

(112) פרשתנו כו, יח'יט.

(113) כנ"ל ס"א.

מיוחדת מיט חדש אלול – די צייט פון השבען הנפשן¹¹⁸ איזיפן פריערדיקן יאר און פון צוגרייטונג צום קומענדיקן יאר:

חדש אלול – ר"ת „אנינו¹¹⁹ לדודידודו לוי"¹²⁰ – איז א צייט וועז יעדער איד פילט זיך נאענטן צו דעם אויבערשטן, און א נאענטקייט פאָרבונדן מיט האה און ליבּ- שאפט, ווי אונטערשטראָבן איז דעם איסּ- דרוק „דוֹדִי"¹²¹. און ווי דער באָוואָסטער משל פון דעם אלטען רביזין¹²², איז חדש אלול איז דער אָוּבּערשטער וורי אַ „מלך בשודה“, וואָד ראשין (וילטיגן¹²³) כל מי שרוצה להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם", און יעדערער קען בי אים בעטן אלץ וואָס ער דאָרף האָבן.

דערבי איז נאכמער בהזשה דער תוכן פון „ביבורים“ – די התאחדות פון אידן מיטן אויבערשטן ומתרוך קירוב ואהבה („דוֹדִי“) צוליב די טיעירקיט פון אידן באָ דעם אויבערשטן: און דערצז זינגען ויטאָ קינע תנאים, איז מְדָאָרְפּ זִין אַ תלמיד חכם, אַ לומד תורה אַדער אַ מקימים מצות וכו"ם, נאר „כל מי שרוצה“ קען אים מקבל פנים זיין און ער איז „מקבל את כולם בסבר פנים יפות“. וואָס דאס אונטערשטראָיכט די מעלה עצמית

(118) ראה ס"מ תרצ"ג ס"ע 141 ואליה. תרח"ז ס"ע ס. ס"מ אידיש ע' 75. וראה לקוטי מהר"ל הל' ימים הנוראים. לית להארזייל עה"פ ובכתה ג' ירח ימים (תצא כא, י). טואו"ח ר"ס תקפא. קורות פ' ראה בל'ב, א.

(119) שה"ש, ג.

(120) אבודרham סדר תפטל ר"ה ופירושה פ"א.

סדר היום (בסדר ר"ח אלול). הנמן בסה"מ מלוקט ח"ב ע' פב הערכה 67.

(121) ראה ב"ח עלטו רשות שבהערה 118.

(122) לקות שם.

(123) הופט-ביבואר כ"ק מו"ח אדמור' בסה"מ ה"ש"ת ע' 167.

יא. דערמיט וועט מען אויך פאר- שטיין דעם ביאור איז דעם שם הפרשה „חבוא“:

אע"פ וואָס „חבוא (אל הארץ)" איז א הכהנה והקדמה צו קיום המצוות ארײַנ- קומענדיק איז אַרְצַ יִשְׂרָאֵל – איז אַבעָר זיענדייק אַ פָּעוֹלָה וְסִדְרַ הַעֲבוֹדָה פָּון אַ אַיז, האט דאס („חבוא") גוֹפָא אַ תְּכִלָּת פָּרָא זיך (נוסך לזה וואָס דאס איז הקדמה להבא לאַחַז), וועלכע איז כולל (בפרט זה) אַלְעָ עַנְנִינִי הַעֲבוֹדָה.

אונ דאס איז אויך דער תוכן פון דעם וואָרט „חבוא" עצמו: אויך בהתחלה העבודה פון אַ אַיז, וועז ער האלט ערשת באָ „חבוא" נאר אַידער ער איז מְקִימִין אַ מצוה) – דארף ער איז דעם „ארײַנְגִּין" (חבוא) בפֿונִימִיּוֹת¹²⁴, וויסנדייק איז איז דעם „חבוא" גוֹפָא באַשְׁטִיטַז זִין תְּכִלָּת הַעֲבוֹדָה ברגע זה, וואָס איז כולל – איז גיט נאר דעם כה – צו טאן די עבודה של אחריו זה: „וַיַּרְאֶת וַיֵּשֶׁב בָּהּ", און די מצוה פון האת ביכורים ומקרה ביכורים, ביז – כללות קיום הברית בהמשך הפרשה.

ולהויסיף, איז דער שם הפרשה „חבוא"¹²⁵ באַדִּיט איז דער „חבוא" איז באָופּן זְדָאֵי (דאָס רעדט זיך ניט וועגן דעם ציווין צו אַרײַנְגִּין אַרְצַ יִשְׂרָאֵל) – און דער „כִּי" גיט אַרוֹסִים דעם סדר ווי דאס וועט זִין – אַז סְאִין אַ דבר ודְּאִי אַז עס ווערט „חבוא אל הארץ וישבת וירשת בה", ובאָופּן פון „והי' כי חבוא" – אַין ווי אל מאַיד¹²⁶, ביז אַז מִיד אַיז מען מקיים מצות ביכורים.

*

יב. דער עניין הנ"ל האט אַ שייכות

(115) ראה לקו"ש חי"ט ע' 245

(116) ראה לעיל הערכה 22.

(117) ספרי ריש פרשנתנו.

אין די פינח ראשי תיבות פון „אלול“ כנגד תורה עבדה וגמרות חסדים, תשובה וגאולה (כמובן בזמנים שונים שעברו²⁶) – כמרומו אין דעם ווארט „לב“²⁷ (דער מקום משכנן האהבה פון „דודי“ (אהבה) – „לב האדם לאדם“), ואס איז בגימטריא כ"ב בצירוף י', וש לומר אז דאס איז כנגד די כ"ב אותיות התורה והאס ווערנן נתגלה דורך די עשר כחות הנפש פון איז איזו, ואס דורך דעם ווערט צו זאמען – „לב“ – ישראל אוריתא וקוב"ה قولא חד, ואס דעתמולט איז דא די שלימות גליוי ההתחדשות פון „לב האדם לאדם“, „אני לדודי ודודי לי“.

יג. דערפון האט מען דעם לימוד לפועל – בנוגע צו דעם חשבון הנפש ואס יעדערער דארף מאכן אין חדש אלול אויך דער עבדה פון שנה שעברה, על מנת צו דערגענץ אונ משילים ייזי דאס ואס האט געפערלט אדרער איז ניט דערטאן געווארן בשלימות: און אויך מאכן די פאיסיקע הנקות צו דער עבדה פון שנה הבאה:

نعمענדיק אין באטראקט או יעדער איז איז „ביבורם“ וועלכע דארפון גבעראקט ווערנן „לפנוי הו“ אלקיר²⁸ אין בית המקדש, און דאס דארף דורךגעמען זיין גאנצן לעבן, אויך זיין וועאכעדיקע זאכן – ניט נאר אין שבתידיקע און יוטידיקע טאג, ניט נאר אין חדש אלול און חדש תשרי (המרובה במועדות²⁹), נאר במשך דעם גאנצן יאר – איז פאר-שטאנדייך וויפל ער דארף זיין אפגעהיט אין אלץ ואס ער טוט.

פון איזון – זיינדייך „ראשית התבואה“ פון דעם אויבערשטיין – זיינען זי פאר-איינציגיק מיט אים מיט א טיפער ליב-שאפט (נית קוקנדייך אויך זייר מעמד ומצב בגלוי ובছזוניות).

און דאס איז נאכמער אונטערשטראָן אין דעם ואס „אני לדודי ודודי לי“ (ר"ה אלול) הוויט זיך און מיט „אני“ – דער עצם וועזון פון איזון, ווי ער שטייט אין זיין „אני“ (זיין מציאות), אין וועלכן מצב ער זאָל נאר זיין – ציט ער זיך און פאָרבינדט זיך פון זיך אללינו (באטעורטא דלחתא) מיט „דודי“ (דעם אויבערשטיין), און דאס (דער „אני לדודי“) דוקא ברענget דערנאנָז און אויך דעם „דודי לי“, דער פאָרבונד און ליבשאפט פון איזון, דעם אויבערשטיין צו איזון. וכמי³⁰ כמים הפנים לפנים צו לב האדם לאדם: דורך דעם ומאס „לב האדם“ התהחו גלוסט מיט ליבשאפט „לאדם“ העליון – „אני לדודי“, ברענget דאס דערנאנָז דער „דודי לי“ פון „לב האדם“ התהחו „אדם“ העליון „אדם“ התהחו.

יש לומר, אז דאס ומאס איז ווי ער שטייט אלס „אני“ האט בכח דאס אויפטאו (ביי אויך מעורר זיין דעם „דודי לי“) – דרייקט אויס זיין כה זיינדייך „ביבורים“ ואס שטייען „לפנוי ה‘ אלקיר“, „ישראל וקוב"ה قولא חד“; און בכדי עס זאָל ניט זיין „נהמא דיכיסופא³¹“, קומט עס אරוסים דורך דעם ומאס איז געפינט זיך למטה אין א וועלט ומאס איז מעלים ומסתר אויף זיין שייכות גלווי מיט דעם אויך בערטטען, בכדי איז ער – דורך זיין עבודה („אני“) – זאָל דאס מגלה זיין.

ביז איז דאס ברענget אויך אַ שלימות אין קיום הтом"ץ – ווי סאייז אַנגעדייט

(26) לקו"ש חכ"ט ע' 272 זאילך וש"ג.

(27) ולהעיה שימוש דמלך בשדה הוא בלקו"ת דף לב.

(28) ראה ב"י או"ח סחצ"ב (ד"ה ומ"ש). ש"ע אדה"ז שם ס"ב.

(29) משליכז, יט.

(30) ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקו"ת צו זיך רע"ד.

חיבור שנייהם יחד – הבן בחכמה וחכם בבינה, כמבואר בכת"מ¹³⁰.

ונוסוף אויף דער איגענע עבודה בכל הנ"ל, דארך מען אויך זען משפייע זיין און איננווירק איזה אנדער אידן ארום עם, זיין זאלן אויך טאן זיינער עבודה בשלימות אין חדש אלול, און בימי השליחות, אין דערנאנך אויך אין חדש תשרי.

וועוד ועיקר – מעורר זיין נאכאמאל וועגן דער השתקלות צוצשטעלן די צרכיה החג צו אלע די וואס דארפנן דערצז אנקומען, ולפני זה – די צרכים פון ראש השנה ("אכלו מושמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכוון לוי"¹³¹), און עד"ז אין די ימים שבינתיים און בשך גאנץ חדש תשרי.

יד. אין דעם אלעם קומט צו א לימוד מיוחד בנגע צו דער גאולה, וואס דארך קומען תיכף ומיד ממש (לויט אלע סימנים):

די שלימות פון, "תבואה אל הארץ" (און קיום מצות ביכוריים בפסחות) וועט זיין אין דער גאולה האמיתית והשלימה, ווי סאיין געווען "כימי צאנך מארץ מצרים"¹³², ווי עס רעדט זיך בפרשיות ביכוריים.

ויבאלד או דאס אין דער עניין הכי עיקרי שהזמן גרא – ווארום לוייט אלע סימנים האט די גאולה שיין פון לאנג געדארט קומען – אין פארשטיינדיק או דער "עונת ואמרת לפני ה' אלקיך", ובפרט אין חדש אלול ווען "רשאין כל מי שרוצה להකביל פניו והוא מקבל את כולם

איפילו ווען עס רעדט זיך וועגן און איינזיקע מהשבה, אַ דיבור אַדער אַ מעשה, וואס זעט אויס מינדרווערטיך אין פארגלייך צו אנדער זיינע מהשבה, דיבורים אַדער מעשים – אַבער ביימ אַריינטראקטנדייך זיך ווי געהעריך, אַז אָויר דִי מהשבה, דיבור אַדער מעשה אַז אַ טיל פון "ביבורים" וואס ווערט גע-בראכט אַז בית המקדש, [פוני ה' אלקן] – אַזון דער כהן אשר יהי' ביימים גיט אַכטונג אויף זיין יעדער תנועה – וועט ער געוויס זיך באַמען אַז אַנטערענגען או יעדער מינדסטע זיך, יעדער אַיניצז-נער פרט פון זיין הנגה, זאל געטן-ווערן מיט דער פולסטער אויפערקוזאם-קייט אַז אַגעהרטינקייט.

אויב דאס איז איזוי בכל ימי השנה, וויפל נאך שטארקער דארך זיין די אחריות אַז זהיירות – צוֹאַמְעֵן מיט דעם זכות – שטייענדיק אַז חדש אלול, דער חדש החשבון פון דעם גאנצן פאַריךן יאָר, אַז חדש הכהנה צו דעם גאנצן קומענדיקן יאָר, ובפרט אַז די לעצטע צוועלף טאג פון חדש אלול וועלכע זיינען נגנד די י'ב החדשין, יומן לחודש¹²⁹ – אַז נאכמער מובן, ווי מ"דאָרָה האלטן טיעער יעדער רגע פון דעם טאג (זויינדיים נגנד אַ גאנצן חדש), אַז מאָכן דעם געהעריקן חשבון הנפש אַז הכהנה צו שנה הבאה!

ובפרט אַז נוספּ צו דעם סגולת חדש פון חדש – איז דאס אַז יאָר תשנ"א, ר'ת הי' תھא שת נפלאות אראנן, אַז הכהנה צו שנת תשן"ב, ר'ת תھא שת נפלאות בכל. ויש להסיך בינה – מיט דער מעלה פון בינה לגבי חכמה (ראי', אראנן), אַז

(130) ספר יצירה פ"א מ"ד. וראה סה"מ תרנ"ט ע' עד אליל. וועד.

(131) נחמי' ח, י. וראה לקו"ש חי"ד ע' 369 ואילך.

(132) ל' הכתב – מיכה ז, טו.

(129) ספר השיחות תש"ג ע' 177. 179.

איגענים רצון, נאר בלשון המשנה¹³⁶ –
עשה רצונו רצונך כדי שיעשה רצונך
רצונך – דער רצון פון איד, דער רצון איז
אייז דער רצון פון דעם אויבערטשן
אייז איד דער רצון פון דעם אויבערטשן –
האט א איד בכח צו (אויפטאן או דער
אויבערשטער זאל) מבטל זיין דעם גלות
און ברענגן דיאגולה תהיכף ומיד ממש!

– דער עניין הגלות אייז דאר כל וככל
ניט שייך צו א אידן. ואורום מקומו פון א
אייז איז – סמוך על שלוחן אבויין¹³⁷, „לפני
ה/אלקְרִין“ איין בית המקדש. און דאס וואס
דער אויבערשטער האט געמאכט א גלות
אייז בכדי אroiיסרוףן די עבודה פון א
איידן צו מגלה זיין איין וועלט ווי ער אייז
„ביברִים“ לה, און ווי „ישראל וקובָה“
כולא חד, און דורך דעם – גלייך מבטל
זיין דעם גלות, און אroiיסגעטען אלע
ענינים טובים ונעלמים וואס זינען פראאנ
איין גלות, ביין – מאכן פון „גולה“עס זאל
זיין „גולה“ (דורך מגלה זיין דעם אל"פ
פון אלפא של עולם – די כוונה עליונה –
איין גלוטה¹³⁸, די מעלה פון תשובה וואס
קומט ארויס דורך דער ירידאה איין גלות.

ואע"פ איז „אחתא ואשוב כו“ איין
מספיקין בידיו לעשות תשובה¹³⁹ – האט
אבער דער אויבערשטער געשיקט אידן
איין גלות („ניט מיט אונזער רצון זינען
מיר געאגנונג אין גלות“ כנ"ל) – נאר
דאס איין געקוממען דורך דעם וואס „נורא
עליליה על בני אדם“¹⁴⁰ נאר בכדי
אויפהובן אידן העכער: ובמילא, דורך
„עונית ואמרת“ פון א אידן האט ער בכח
צו מבטל זיין דעם העלם וירידה ליפויעה

בסבר פנים יופת ומראה פנים שוחקות
לכולם – דארף זיין ספצעיעל א בקשה
(בקול רם) „עד מתי?...!... זאל שווין זיין!
גאולה בפועל ממש!

ודוית, איז דער, „עונית ואמרת“ קומט
פון א אידן – וואס ער אין „ביברים“ לה/
„כלאחד“ מיט דעם אויבערטשן, און דער
„עונית ואמרת“ ווערט געוזאגט „לפני הווי“
אלקיך“ (כולל בפירושו לפני – בפני
מיותו, כנ"ל) – אייז פארשטיינדיך איז דער
„עונית ואמרת“ האט בכח צו ברענגן דע
גאולה בפועל [אווי ווי דער, „ונצעק אל
גו' וויציאנו ביד חזקה גו' וויביאנו גו' ווינו
לנו את הארץ הזאת“, ביז נאכמער – איז
טרם יקראו ואני עננה¹⁴¹: הדוית איז סאייז
דא דימציאות פון א קורא (א איד), און ער
שטייט איז א מצב פון „יקראא“, ווארט ניט
דער אויבערשטער ביז סאייז דע
קריהה בפועל, נאר טרם יקראו ואני
עננה].

ואע"פ איז סאייז ידוע דער פתגם פון
רבויתינו נשיאינו (וועלכער אייז אפגע-
דרוקט און מפומס¹⁴²), איז „ניט מיט
אונזער רצון זינען מיר געאגנונג איז
גלות און ניט מיט אונזער רצון וועלן מיר
ארויס פון גלות, נאר ברצון ה' כו“ –
רעדט זיךעס ווי א איד געפינט זיך מיט
און איגענעם רצון („אונזער רצון“, וואס
אייז באזונדער ח'ו פון רצון ה) איין עולם
זהה הגשמי בעובדין דחול וכו: אבער ווי
אייד שטייט „ח'ד“ מיט קובָה, ובפרט איין
חדש אלול (ווען סאייז א מצב פון „אני
לדודי ודודי לי“) האט ער ניט זיין

(136) אבות פ"ב מ"ה.

(137) ראה ברכות ג, ס"א.

(138) ראה לקו"ת בעהלוות לה, ג. ובכ"מ.

(139) משנה סוף ימא.

(140) תהילים סג, ה. תנומה וישב ד.

(133) פרשתנו כ, ז.

(134) ישעי' סה, כד. וראה רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ז.

(135) שיחת ג' תמו טרפ"ז – נדפסה בסה"מ טרפ"ז ע' קצ'ו. ובכ"מ.

משיחות ש"פ תבוא, כ"א אלול ה'תנש"א

ויהי רצון מהשם או דאס זאל פועל זיין
פעולתו, און ברענגען די גאולה TICKF
ומיד ממש, און אלע אידן, און יעדר איד,
גיעען און – "تبוא אל הארץ אשר ה'
אלקיך גותן לך נחלה וירושת וישבת בה,
ולקחת מראשית כל פרי האדמה גו",
ומיד ממש.
"וענית ואמרת" – עס זאל זיין TICKF
ושוין ארוסים אידן פון גלות, און ברענאג
שוין די גאולה האמיתית והשלימה ע"י

פון גלות, און ארײינשטעלען און אל"ף –
אלופו של עולם, מגלה זיין אייז דעם – די
גאולה האמיתית והשלימה.
ויהי רצון, איז דורך דעם „וענית
ואמרת" פון א איזן, וואס ער בעט און
שרייט צום אויבערשטן: אנא רחם און נעם
שווין ארוסים אידן פון גלות, און ברענאג
משיח צדנו –

**לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אכיה"ך**

יה"ר שיראה רוב נחת מבניו – התמים בפרט,
שלוחיו, חסידיו וככל ישראל – בכלל
ויגאלנו וויליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהם"ק במקומו ויקבע נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו תיכף ומ"ד ממ"ש !

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד!